

JÄMSÄN KÄRÄJÄOIKEUS

Keskuskatu 17
42100 Jämsä

TUOMIO

05/353

1

17.8.2005

Asiano:
R 05/24

Puheenjohtaja
Lautamiehet

Laamanni Osmo Riepponen
Juhani Nurminen
Hellevi Malinen
Martti Ruusu

VALITUS

Syyttäjä

Johtava kihlakunnansyyttäjä Pentti Hiidenheimo

Vastaja(t)

ULLA-MAIJA AHONEN, Korpilahti
PEKKA HANNU JUHANI KATAJA, Jämsänkoski
MERJA ANNELI MERENHEIMO, Kuhmoinen
MARKKU VESA JUHANI SUOKAS, Jämsä

Asia

KIRJANPITORIKOS YM

Vireille

14.1.2005

SELOSTUS ASIASTA

Syyttäjän rangaistusvaatimus

1. KIRJANPITORIKOS
(6160/R/0010890/03)
Rikoslaki 30 luku 9 § (769/90)

1.1.2001 - 31.3.2002 JÄMSÄNKOSKI

Kataja, Suokas, Ahonen ja Merenheimo (teonaikainen nimi Ståhlberg) ovat Monialaosuuskunta Närevän hallituksen jäseninä ja Kataja myös osuuskunnan toimitusjohtajana ja Ahonen myös osuuskunnan kirjanpitäjänä ja kirjanpidosta vastaavana henkilönä, tahallaan laiminlyöneet osittain liiketapahtumien kirjaamisen ja sellaisen kassakirjanpidon pitämisen, että käteismaksut voitaisiin luotettavasti selvittää, laiminlyöneet tilinpäätöksen laatimisen 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta ja Ahonen sekä Kataja myös merkinneet kirjanpitoon harhaanjohtavia tietoja seuraavasti.

Liiketapahtumien kirjaaminen on laiminlyöty kokonaan 1.1.2001 alkaneelta tilikaudelta siten, että kirjanpito tältä 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta on tehty puutteellisen ja epäluotettavan aineiston perusteella vasta kesällä 2002, eikä tilinpäätöstä kyseiseltä tilikaudelta ole lainkaan laadittu. Jälkikäteen tehty numeroimattomiin tosittesiin perustuva kirjanpito on ollut puutteellinen ja siihen on merkitty harhaanjohtavia tietoja. Kirjanpidossa ei ole huomioitu laisinkaan eläkekuluja, mitkä vaikuttaisivat tilikauden tulosta ja vastaavasti voittovaroja vähentävästi noin 40 000 mk. 31.12.2000 päättyvän tilikauden lopussa selvittelytilin saldo 23853 mk, joka on pääasiallisesti koostunut Pekka Katajalle pankkitililtä maksetuista 23022 markan määräisistä maksuista, on jätetty ennen tilinpäätöstä purkamatta ja 1.1.2001 alkaneen tilikauden kirjanpidossa tasejatkuvuuden periaatteen vastaisesti selvittelytilin alkusaldoksi on merkitty harhaanjohtavasti 2828 mk, jolloin kyseiset Pekka Katajalle maksetuksi merkityt ennakkomaksut ovat poistuneet kirjanpidosta ilman mitään asiaa selvittävää kirjausta.

Edellä kerrotun kirjanpidon puutteellisuuden ja erityisesti asianmukaisen kassakirjanpidon laiminlyönnin vuoksi mm. kirjanpidon kassasaldo on muodostunut huomattavasti todellisia kassavaroja vastaamattomaksi, eikä kirjanpidosta selviä, mihin vuoden 2001 aikana 146069,80 markalla kasvaneen kassasalton mukaiset rahat ovat menneet tai käytetty. Epäselväksi on mm. jäänyt, onko rahat käytetty yhtiön kulujen maksuun vai otettu osuuskunnasta muuten.

Edellä kerrotuin tavoin Kataja, Suokas, Ahonen ja Merenheimo ovat olennaisesti vaikeuttaneet oikean ja riittävän kuvan saamista kirjanpitovelvollisen osuuskunnan taloudellisesta tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Liiketapahtumien kirjaamisen laiminlyönti on tapahtunut osittain kokonaan tai ainakin olennaisilta osin, ja tilinpäätöksen laatiminen 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta on laiminlyöty kokonaan, ja kirjanpitorikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

VAIHTOEHTOINEN SYYTE:

Mikäli jonkun vastaajista ei katsottaisi tahallaan menetelleen edellä kerrotuin tavoin, niin syyttäjä vaatii hänelle rikoslain 30 luvun 10 §:n (24.8.1990/769) nojalla rangaistusta tuottamiksellisesta kirjanpitorikoksesta, koska hän joka tapauksessa on törkeästä huolimattomuudesta edellä kerrotuin tavoin laiminlyönyt liiketapahtumien kirjaamisen ja tilinpäätöksen laatimisen.

2. TUOTTAMUKSELLINEN KIRJANPITORIKOS

(6160/R/0010890/03)

Rikoslaki 30 luku 10 § (24.8.1990/769)

1.2.2001 - 17.9.2002 JÄMSÄNKOSKI

Kataja on 1 kohdassa kerrotun Monialaosuuskunta Närevän hallituksen jäsenenä ja toimitusjohtajana törkeästi huolimattomuudesta hukannut osuuskunnan kirjanpitoaineistoa.

Kataja on hukannut vuosien 1998 ja 1999 sekä vuoden 2000 tammi- - kesäkuun ja loka- - joulukuun tositteet sekä vuosien 1998 - 1999

pääkirjat ja päiväkirjat sekä tilinpäätökset sekä kirjaamattomia laskuja.

Osa hukatusta kirjanpitoaineistosta on löytynyt 29.10.2002 Korpilahdelta

metsästä osittain palaneena ja helmikuussa 2003 Jämsänkosken

työttömät ry:n toimitiloista. Löydettyssä materiaalissa on ollut mm.

tositteita vuosilta 1998 - 2001 ja laskuja vuosilta 2000 - 2001.

Näin Kataja on olennaisesti vaikeuttanut oikean ja riittävän kuvan

saamista osuuskunnan toiminnan taloudellisesta tuloksesta ja asemasta.

3. KIRJANPITORIKOS

(6160/R/0011106/03)

Rikoslaki 30 luku 9 § (769/90)

21.6.2001 - 31.3.2003 JÄMSÄNKOSKI

Kataja on, harjoittaessaan liiketoimintaa Monialatyö Kataja kommandiittiyhtiön nimissä, laiminlyönyt kokonaan liiketapahtumien kirjaamisen ja tilinpäätöksen laatimisen yhtiön ensimmäiseltä 30.11.2002 päättyneeltä tilikaudelta.

Näin Kataja on olennaisesti vaikeuttanut oikean ja riittävän kuvan saamista kyseisen kirjanpitovelvollisen yhtiön, jonka liikevaihto ilmeisestikin on ollut yli 300000 mk ja työntekijöidenkin lukumäärä toistakymmentä, toiminnan taloudellisesta tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Liiketapahtumien kirjaaminen ja tilinpäätöksen laatiminen on laiminlyöty kokonaan ja kirjanpitorikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

4. VAATIMUS LIIKETOIMINTAKIELTOON MÄÄRÄÄMISEKSI

(6160/S/0033027/04)

Laki liiketoimintakiellosta 3 §

1.1.2001 - 31.3.2003 JÄMSÄNKOSKI

Pekka Hannu Juhani Kataja on määrättävä liiketoimintakieltoon, koska hän on Monialaosuuskunta Närevän hallituksen jäsenenä ja toimitusjohtajana sekä Monialatyö Kataja kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ja toimitusjohtajana kyseisten yhteisöjen liiketoiminnoissa olennaisesti laiminlyönyt liiketoimintaan liittyvät lakisääteiset velvollisuutensa ja syylistynyt niissä rikollisiin menettelyihin, joita ei voida pitää vähäisinä.

Kataja on syylistynyt 1 - 3 kohdissa kerrottuihin rikoksiin ja laiminlyönyt Monialatyö Kataja kommandiittiyhtiön toiminnassa ennakonpidätysten ja arvonlisäverojen osalta lakisääteiset ilmoitus- ja maksuveloitteet sekä Monialaosuuskunta Närevän osalta jättänyt tilittämättä ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuja sekä arvonlisäveroja tai ainakin jättänyt huolehtimatta kyseisistä tilityksistä niin, että Monialaosuuskunta Närevän kyseisten verojen verovelka on ollut vuoden 2001 lopussa yhteensä 198 421 mk.

Katajan toimintaa on kokonaisuutena arvioiden pidettävä velkojien ja julkisen talouden sekä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta vahingollisena. 4

Kirjanpitovelvollisuuden laiminlyöntejä on pidettävä olennaisina, koska laiminlyöntien seurauksena ei yhteisöjen taloudellisia tuloksia ja asemia, eikä yhteisöjen liiketoimintojen kannalta olennaisia liiketapahtumia ole kyetty selvittämään ilman kohtuutonta vaivaa.

5. VAATIMUS LIIKETOIMINTAKIELTOON MÄÄRÄÄMISEKSI (6160/S/0033028/04)

Laki liiketoimintakiellosta 3 §

1.1.2001 - 31.3.2002 JÄMSÄNKOSKI

Markku Juhani Suokas on määrättävä liiketoimintakielloon, koska hän on Monialaosuuskunta Närevän hallituksen jäsenenä osuuskunnan liiketoiminnassa olennaisesti laiminlyönyt liiketoimintaan liittyvät lakisääteiset velvollisuutensa ja syylistynyt niissä rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä.

Suokas on syylistynyt 1kohdassa kerrottuun rikokseen ja laiminlyönyt huolehtia siitä, että osuuskunnan ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksut sekä arvonlisäverot tilitettäisiin. Monialaosuuskunta Närevän kyseisten verojen verovelka on ollut vuoden 2001 lopussa yhteensä 198 421 mk. Suokkaan toimintaa on kokonaisuutena arvioiden pidettävä velkojien ja julkisen talouden sekä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta vahingollisena.

Kirjanpitovelvollisuuden laiminlyöntiä on pidettävä olennaisena, koska laiminlyönnin seurauksena ei osuuskunnan taloudellista tulosta ja asemaa, eikä osuuskunnan liiketoimintojen kannalta olennaisia liiketapahtumia ole kyetty selvittämään ilman kohtuutonta vaivaa.

6. VAATIMUS LIIKETOIMINTAKIELTOON MÄÄRÄÄMISEKSI (6160/S/0035609/04)

Laki liiketoimintakiellosta 3 §

1.1.2001 - 31.3.2002 JÄMSÄNKOSKI

Ulla-Maija Ahonen ja Merja Anneli Merenheimo on määrättävä liiketoimintakielloon, koska he ovat Monialaosuuskunta Närevän hallituksen jäseninä, ja Ahonen lisäksi osuuskunnan kirjanpitäjänä sekä kirjanpidosta vastaavana henkilönä, osuuskunnan liiketoiminnassa olennaisesti laiminlyöneet liiketoimintaan liittyvät lakisääteiset velvollisuutensa ja syylistyneet siinä rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä.

Ahonen ja Merenheimo ovat syylistyneet 1kohdassa kerrottuun rikokseen ja laiminlyöneet huolehtia siitä, että osuuskunnan ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksut sekä arvonlisäverot tilitettäisiin. Monialaosuuskunta Närevän kyseisten verojen verovelka on ollut vuoden 2001 lopussa yhteensä 198 421 mk.

Ahosen ja Merenheimon toimintaa on kokonaisuutena arvioiden pidettävä velkojien ja julkisen talouden sekä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta vahingollisena.

Kirjanpitovelvollisuuden laiminlyöntiä on pidettävä olennaisena, koska laiminlyönnin seurauksena ei osuuskunnan taloudellista tulosta ja asemaa, eikä osuuskunnan liiketoimintojen kannalta olennaisia liiketapahtumia ole kyetty selvittämään ilman kohtuutonta vaivaa.

Todistelukustannusten korvaaminen

Kataja, Suokas, Ahonen ja Merenheimo on yhteisvastuullisesti velvoitettava korvaamaan todistaja Lohen oikeudessa kuulemisesta aiheutuvat todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Vastaukset

Katajan vastaus

Kohta 1

Kataja on kiistänyt syytteen. Hän on myöntänyt, että osuuskunnan kirjanpidossa liiketapahtumia on ollut osittain kirjaamatta, kassakirjanpitoa ei ole pidetty eikä tilinpäätöstä laadittu. Kataja on ollut myös osuuskunnan toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen. Kataja ei kuitenkaan ole vastuussa siitä, että Ahonen ei ole osuuskunnan hallituksessa sovitun työnjaon mukaisesti hoitanut kirjanpitoa eikä siitä, että Ahonen on hallituksesta erottuaan jättänyt kirjanpidon hoitamatta. Katajalla on ollut lupa luottaa siihen, että Ahonen, joka on valittu hallitukseen vastaamaan taloushallinnosta, tekee kirjanpidon asianmukaisesti ja ajallaan. Osuuskunnan taloudenhoito on 15.6.2000 siirretty Ahoselle eikä Katajalla tämän jälkeen ole ollut mitään syytä kontrolloida Ahosen toimintaa. Keväällä 2001 Ahosen erottua hallituksesta on nimenomaan sovittu, että Ahonen kuitenkin vastaa vuoden 2001 kirjanpidon hoitamisesta. Kataja ei ole tahallaan laiminlyönyt kirjanpidon toimittamista. Se, että kirjanpitoa on jälkeempäin yritetty tehdä puutteellisen aineiston perusteella, ei ole rangaistavaa menettelyä.

Kataja on kiistänyt myös vaihtoehtoisen syytteen tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta, koska hänellä on ollut perusteltu syy uskoa Ahosen hoitavan kirjanpidon aikaisemman käytännön mukaisesti.

Kohta 2

Kataja on kiistänyt syytteen. Hän ei ole hukannut kirjanpitoaineistoa. Kirjanpitoaineistoa on säilytetty asianmukaisesti enitsessä pankkiholvissa. Korpilahdelta metsästä löytyneessä aineistossa ei ole ollut säilytettävää kirjanpitomateriaalia lainkaan.

Kohta 3

Kataja on myöntänyt syytteen oikeaksi.

Kohta 4

Kataja on vastustanut liiketoimintakieltoon määräämistä, koska kysymys on ollut vain vajaan tilikauden mittaisesta laiminlyönnistä, joten sitä on pidettävä vähäisenä.

Suokkaan vastaus

Suokas on kiistänyt syytteen ja liiketoimintakieltoa koskevan vaatimuksen. Hän on myöntänyt, että osuuskunnan kirjanpidossa liiketapahtumia on ollut osittain kirjaamatta, kassakirjanpitoa ei ole

pidetty eikä tilinpäätöstä laadittu. Suokas on ollut osuuskunnan hallituksen jäsen. Osuuskunnan hallituksessa oli kuitenkin sovittu sellaisesta työnjaosta, että Suokkaan vastuulla olivat vain rakennusalan asiantuntemusta edellyttävät tehtävät. Juokseva hallinto oli Katajan ja Ahosen hoidossa ja Ahosen tuli huolehtia kirjanpidosta. Suokas ei ole tahallaan laiminlyönyt kirjanpidon toimittamista, sillä hänellä on ollut oikeus luottaa kirjanpidon tulevan hoidetuksi Ahosen toimesta. Siinä vaiheessa kun kirjanpidon hoitamatta jääminen on selvinnyt Suokkaalle, osuuskunnalla ei ole enää ollut varoja kirjanpidon saattamiseen ajantasalle. Suokkaalla ei ole asiantuntemusta kirjanpidon hoitamiseen.

6

Suokas on kiistänyt vaihtoehtoisen syytteen samoin perustein kuin Kataja.

Ahosen vastaus

Ahonen on kiistänyt syytteen ja liiketoimintakieltoa koskevan vaatimuksen. Hän on toiminut osuuskunnan hallituksen jäsenenä ja kirjanpitäjänä vain 31.1.2000 saakka, minkä jälkeen hän on irtisanoutunut sekä hallituksen jäsenyydestä että kirjanpitäjän tehtävistä. Vuoden 2000 tilinpäätöksen osalta hän on kiinnittänyt tilintarkastajien huomiota Katajan tositteettomiin ennakkonostoihin ja kirjannut ne tilintarkastajalta saamansa ohjeen mukaisesti selvittelytilille. Vuoden 2001 kirjanpidon hän on tehnyt osuuskunnan konkurssipesän pesänhoitajan pyynnöstä hänelle toimitetun aineiston perusteella. Hän ei ole vastuussa Katajan suorittamista rahojen nostoista tai vuotta 2001 koskevista tilinavauksista ja kirjauksista.

Koska hän ei ole vastuussa kirjanpidon laiminlyönneistä vuodelta 2001 ja koska hänen toimiessaan kirjanpitäjänä verot ja maksut on maksettu niin kauan kuin se osuuskunnan taloustilanteen puolesta oli mahdollista, liiketoimintakieltoa ei tule määrätä.

Merenheimon vastaus

Merenheimo on kiistänyt kaikki syytteet ja korvausvaatimukset, koska kirjanpito ei millään tavoin ole kuulunut hänen tehtäviinsä.

Merenheimo on kiistänyt myös liiketoimintakieltoa koskevan vaatimuksen.

LUETTELO TODISTEISTA

VASTAAJIEN ASEMAAN RIKOKSENTEKIJÖINÄ LIITTYVÄ TODISTELU

Henkilötodistelu:

- 1) Vastaja Katajan kertomus
- 2) Vastaja Ahosen kertomus
- 3) Vastaja Merenheimon kertomus
- 4) Vastaja Suokkaan kertomus
- 5) Rikostarkastaja Mika Lohen kertomus

Kirjalliset todisteet:

- 1) Ote kaupparekisteristä, liitepöytäkirjan sivu 3
- 2) Pöytäkirja osuuskunnan varsinaisesta kokouksesta 6.5.1999, liitepöytäkirjan sivu 31
- 3) Pöytäkirja 1/100 hallituksen kokouksesta, liitepöytäkirjan sivu 38
- 4) Muistio palaverista 10.5.2000, liitepöytäkirjan sivu 40
- 5) Pöytäkirja osuuskunnan varsinaisesta kokouksesta 15.6.2000, liitepöytäkirjan sivu 41
- 6) Pöytäkirja 2/2000 hallituksen kokouksesta, liitepöytäkirjan sivu 45
- 7) Hallituksen kokouskutsu, liitepöytäkirjan sivu 46

- 8) Pöytäkirja hallituksen kokouksesta 29.6.2001, liitepöytäkirjan sivu 47
- 9) Osuuskunnan toimintakertomus vuodelta 2000, liitepöytäkirjan sivu 49

MUU TODISTELU

Henkilötodistelu:

- 1) Vastaaja Katajan kertomus
- 2) Vastaaja Ahosen kertomus
- 3) Vastaaja Merenheimon kertomus
- 4) Rikostarkastaja Mika Lohen kertomus

Kirjalliset todisteet:

- 1) Pöytäkirja Monialaosuuskunta Närevän tilintarkastuksesta 31.12.1988 päättäneeltä tilikaudelta, liitepöytäkirjan sivu 35
- 2) Pöytäkirja Monialaosuuskunta Närevän tilintarkastuksesta 2.6.2000, liitepöytäkirjan sivu 44
- 3) Tilintarkastuskertomus ja tilintarkastuspöytäkirja 31.12.2000 päättävältä tilikaudelta, liitepöytäkirjan sivut 50 ja 51
- 4) Ulla-Maija Ahosen kirje asianajaja Kaipomäelle, liitepöytäkirjan sivu 68
- 5) Väliaikaisen pesänselvittäjän selvitys, liitepöytäkirjan sivulta 73 alkaen
- 6) Pääkirja tammi-joulukuulta, liitepöytäkirjan sivut 227-229
- 7) Lopullinen kertomus Monialaosuuskunta Närevän erityistarkastuksesta, liitepöytäkirjan sivulta 79 alkaen
- 8) Rikostarkastaja Mika Lohen muistio Monialaosuuskunta Närevän kirjanpidosta, liitepöytäkirjan sivulta 213 alkaen
- 9) Elinkeinotoiminnan veroilmoituksen kopiolla ollut tarralappu, liitepöytäkirjan sivu 142
- 10) Ote kaupparekisteristä, liite 1
- 11) Eija Huisman-Kontion tarkastuskertomus Monialatyö Kataja Ky:stä ja sen liitemateriaali, liite 2
- 12) Luettelo verovelosta, esitutkintapöytäkirjan 6160/R/10890/03 sivu 51

TUOMION PERUSTELUT

Syyksilukeminen

Kohta 1

Kataja, Suokas ja Ahonen ovat menettelleet syytteessä kuvatuin tavoin. He ovat menettelyllään syyllistyneet kirjanpitorikokseen, Kataja sellaisena kuin se on laissa 24.8.1999/769 sekä Suokas ja Ahonen sellaisena kuin se on laissa 31.1.2003/61.

Merenheimo on syytteessä mainitussa asemassaan törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt valvoa, että Monialaosuuskunta Närevän kirjanpito olisi vuodelta 2001 pidetty, vaan se on jäänyt syytteen teonkuvauksessa kerrotuin tavoin puutteelliseksi. Hän on syyllistynyt tuottamukselliseen kirjanpitorikokseen.

Kohta 2

Syyte on hylätty.

Kohta 3

Kataja on syyllistynyt siihen, mistä hänelle on vaadittu rangaistusta.

Kohta 1

Osuuskunnasta ja sen toiminnasta

Monialaosuuskunta Närevä (jäljempänä myös Närevä) on perustettu 6.2.1998 ja se on merkitty kaupparekisteriin 7.5.1998. Sen tarkoituksena ja toimialana on ollut jäsentensä ammattien ja talouden tukemiseksi hakea jäsenilleen työtilaisuuksia ja tuottaa ja myydä ulkopuolisille palveluja useilta eri aloilta. Käytännössä Närevän toiminta on pääasiassa keskittynyt rakennusalan alihankintatöihin. Vastaajista Pekka Kataja ja Markku Suokas ovat osuuskunnan perustajajäseniä. Kataja on alusta alkaen kuulunut osuuskunnan hallitukseen ja toiminut sen toimitusjohtajana. Ulla-Maija Ahonen on niin ikään kuulunut Närevän hallitukseen toiminnan alusta alkaen aina kevääseen 2001 saakka. Suokas ja Merja Merenheimo (silloinen Ståhlberg) on valittu hallitukseen 15.6.2000.

Närevä on Sisä-Suomen veroviraston hakemuksesta asetettu konkurssiin Jämsän käräjäoikeudessa 17.9.2002. Tuolloin sillä ei ole ollut varoja lainkaan, mutta velkoja yli 117.000 euroa. Konkurssin yhteydessä toimitetun erityistarkastuksen mukaan osuuskunnan liikevaihto on ollut vuodelta 1998 632.296 markkaa, vuodelta 1999 803.111 markkaa, vuodelta 2000 1.077.970 markkaa ja vuodelta 2001 siltä osin kuin se on voitu selvittää, 508.001 markkaa. Toiminta on koko toiminta-ajalta ollut tappiollista.

Kirjanpidon puutteellisuudet tilikaudelta 2001

Kataja ja Suokas ovat myöntäneet, että vuoden 2001 käsittävältä tilikaudelta Närevän kirjanpito on ollut puutteellinen siten, kuin syytteen teonkuvauksessa on kerrottu eli kirjanpitoa ei ole aikanaan pidetty, vaan se on tehty vasta kesällä 2002 puutteellisen aineiston perusteella, että kassakirjanpitoa ei ole pidetty lainkaan eikä tilinpäätöstä kyseiseltä tilikaudelta ole laadittu. He ovat ainoastaan katsoneet, että niitä virheellisyyksiä, joita puutteellisen aineiston perusteella laadittu kirjanpito sisältää, ei tule lukea enää erikseen rangaistavaksi menettelyksi. Myöskään Ahonen ja Merenheimo eivät ole kiistäneet syytteessä kuvattua kirjanpidon puutteellisuutta.

Närevän konkurssipesän väliaikainen pesänhoitaja on konkurssisäännön mukaisessa selvityksessään niin ikään todennut, että 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta ei kirjanpitoa ole voitu tehdä ja että osuuskunnan kirjanpidon tarkastaminen on varsin vaikeaa, ellei mahdollonta puutteellisen aineiston vuoksi. Syytteessä todettu kirjanpidon puutteellisuudet ilmenevät myös esitutkinnan aikana laaditusta rikostarkastaja Mika Lohen muistiosta. Lohi on tarkastanut käytettävissä olleen Närevän kirjanpitoaineiston. Lohi on kuultu pääkäsittelyssä todistajana ja hän on kertomuksessaan vahvistanut todenneensa tarkastuksessa muistioon kirjatut puutteet. Lohi on kertonut, että vaikka kaikki kirjanpitoaineistoon sisältyvät tositteet oli otettu huomioon, niin silti niin sanotuksi pulleaksi kassaksi oli tilikauden 2001 lopussa jäänyt 167.535,80 markkaa, minkä määrän käyttöä kirjanpitoaineiston perusteella ei pystytty selvittämään. Vuoden 2001 aikana kassatilin saldo oli lisääntynyt 146.069,80 markalla. Saman suuntaiset tiedot ilmenevät myös osuuskunnan konkurssin yhteydessä tehdystä erityistarkastuskertomuksesta.

Esitetyn näytön perusteella on siten varsin selvää, että osuuskunnan toiminnassa on tilikaudelta 2001 asianmukaisen kirjanpidon pitäminen laiminlyöty syytteessä kuvatuin tavoin.

Närevän toiminta on pääasiallisesti tapahtunut Jämsänkoskella, jossa myös sen toimitilat ovat olleet. Ahonen, joka asuu Korpilahdella, on omankin kertomuksensa mukaan alusta saakka lupautunut hoitamaan osuuskunnan kirjanpitoa. Käytännössä tämä on tapahtunut siten, että kirjanpidon tosineaineistoa on tietyn ajoin toimitettu Ahoselle Korpilahdelle tai hän on käynyt hakemassa sitä Jämsänkoskelta. Vuoden 2001 osalta on todistelussa selvitetty, että Ahonen on pyrkinyt alkuvuodesta vapautumaan kirjanpidon hoitamisesta, mutta Katajan ja Suokkaan pyynnöstä hän on toukokuun 2001 alussa suostunut jatkamaan kirjanpitäjänä. Tuolloin hän on tosin ilmoittanut eroavansa osuuskunnan hallituksesta.

Osuuskunnalla on ollut pankkitili Nordea Pankki Suomi Oyj:n Jämsänkosken konttorissa. Tuohon tiliin on ollut käyttöoikeus alusta alkaen Katajalla ja 27.6.2000 alkaen myös Ahosella. Lisäksi osuuskunnalle on 25.4.2001 avattu pankkitili Jämsän Seudun Osuuspankin Jämsänkosken konttoriin. Tuon tilin käyttöoikeus on ollut Suokkaalla. Vuoden 2001 aikana pankkitilejä ovat käyttäneet ja rahaa nostaneet osuuskunnan toimintaa pöyrittäneet Kataja ja Suokas. Kirjanpidon puutteiden johdosta näiltä pankkitileiltä nostettujen määrien osalta on rahan käyttötarkoitus jäänyt selvittämättä todistaja Lohen mainitsemien 146.069,80 markan osalta. Lohen kertoman mukaan erityisesti Katajan osalta nostoissa oli huomattavasti selvittämätöntä osuutta. Sitä vastoin Suokkaan nostot ja löytyneet tositteet olivat vastanneet paremmin toisiaan.

Menettelyn arviointi

Kirjanpidon puutteellisuuksista merkittävin on ollut kassakirjanpidon täydellinen laiminlyönti ja muidenkin liiketapahtumien osittainen kirjaamatta jättäminen. Laiminlyönnit ovat olennaisesti vaikeuttaneet oikean ja riittävän kuvan saamista osuuskunnan taloudellisesta tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Rikoslain 30 luvun 9 §:n mukaan kirjanpitorikokseen voi tekijänä syyllistyä kirjanpitovelvollinen, tämän edustaja tai se, jonka tehtäväksi kirjanpito on toimeksiannolla uskottu. Sama koskee tuottamuksellista kirjanpitorikosta. Kirjanpitovelvollisen ollessa yhteisö, esimerkiksi osuuskunta rangaistusvastuu kohtaa niitä luonnollisia henkilöitä, joiden velvollisuutena on ollut huolehtia kirjanpidosta tai sen valvonnasta.

Vuoden 1954 osuuskuntalain 79 §:n mukaan hallituksen on huolehdittava siitä, että osuuskunnan kirjanpito ja varainhoito on asianmukaisesti järjestetty. Närevän säännöissä ei ole osuuskuntalain 80 §:n tarkoittamia määräyksiä siitä, että hallitus saisi jollekulle jäsenelleen antaa tehtäväksi sen valvonnassa hoitaa juoksevia asioita tai muutoin määrättyä osaa hallinnosta. Näin ollen osuuskuntalain 79 §:n mukainen huolehtimisvelvollisuus on kuulunut kaikille hallituksen jäsenille. Toimitusjohtajan tehtävistä todetaan osuuskunnan säännöissä, että osuuskuntalain 80 §:n tarkoittamana hallinnon hoitajana on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on osuuskunnan välitön johto hallituksen ohjeiden mukaisesti.

Hallituksen jäsenet ovat siis osuuskunnassa vastuussa kirjanpidon asianmukaisesta järjestämisestä. Tämä vastuu sisältää myös velvollisuuden valvoa, että kirjanpito tulee säännösten ja hyvän kirjanpitotavan mukaan hoidetuksi. Sillä, että Ahonen on ottanut tehtäväkseen osuuskunnan kirjanpidon hoitamisen, muut hallituksen jäsenet eivät ole voineet vapautua valvontavastuustaan. Todistelun perusteella keskeinen toimija Närevässä on ollut Pekka Kataja. Hän on itsekin kertonut, että taloudelliset asiat ja maksuliikenne olivat enimmäkseen hänen hoidettavanaan. Osuuskunnan tilintarkastajat ovat jo

Tilintarkastuspöytäkirjan mukaan toinen näistä tilintarkastajista on ollut Markku Suokas. Käräjäoikeuden mielestä Kataja on varmasti ollut tietoinen kassakirjanpidon pitämättä jättämisestä. Kataja ja Suokas ovat toukokuun alkupäivinä 2001 käyneet Ahosen luona Korpilahdella ollessaan menossa Jyväskylään keskustelemaan veroviranomaisten kanssa Närevän työnantajasuorituksia koskevasta maksusuunnitelmasta. Kataja ja Suokas ovat samalla matkalla suostutelleet Ahosen vielä jatkamaan osuuskunnan kirjanpidon hoitamista, vaikka tämä oli aiemmin ilmoittanut vetäytyvänsä tuosta tehtävästä. Käräjäoikeuden mielestä Katajalle on tuolloin täytynyt tulla selväksi, että osuuskunnan kirjanpito alkuvuodelta 2001 on pitämättä. Ahosen kertomuksen perusteella on kuitenkin uskottavaa, ettei kirjanpitoaineistoa ole tuon jälkeen hänelle kuitenkaan enää toimitettu ennen kuin vasta kesällä 2002, jolloin hänelle on muovikasseissa ja laatikoissa toimitettu järjestämätöntä tositemaineistoa vuodelta 2001. Käräjäoikeuden mielestä Katajan kohdalla selkeästi täyttyy kirjanpitorikoksen syyksiluettavuuden edellyttämä tahallisuus.

Myös Suokas on jo edellä kerrotun tilintarkastuskertomuksen perusteella ollut tietoinen kassakirjanpidon merkityksestä. Suokas on osallistunut osuuskunnan rahaliikenteen hoitamiseen, tehnyt nostoja pankkitililtä ja maksanut laskuja. Hänenkin on siten täytynyt olla tietoinen kassakirjanpidon laiminlyönnistä. Samoin perustein kuin edellä on Katajan osalta katsottu, on Suokkaan myös täytynyt tulla tietoiseksi siitä, ettei kirjanpitoa alkuvuodelta 2001 ollut pidetty. Hallituksen jäsenyyteen perustuvaa valvontavelvollisuuttaan Suokas ei ole sen jälkeenkään mitenkään täyttänyt. Suokkaan kohdalla täyttyy niin ikään tahallisuusvaatimus.

Ahonen on vastauksessaan väittänyt eronneensa Närevän hallituksesta ja kirjanpitäjän tehtävistä jo 1.1.2001 lukien. Pääkäsittelyssä esitetyn todistelun perusteella tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Katajan ja Suokkaan kertomusten mukaan Ahonen on vasta toukokuun alussa 2001 ilmoittanut eroavansa hallituksesta. Tätä tukee sekin, että Närevän hallituksen kokouskutsun 22.5.2001 mukaan asialistalla on ollut Ulla-Maija Ahosen erokirje. Ahonen on ollut Närevän hallituksen jäsenenä ainakin huhti-toukokuun vaihteeseen 2001 saakka. Katajan ja Suokkaan kertomusten sekä verotusasiakirjoista saatavan selvityksen perusteella vaikuttaa ilmeiseltä, että Ahonen on alkuvuodesta 2001 tehnyt verotusta koskevat valvontailmoitukset verotoimistoon. Tämän perusteella on uskottavaa, että hänelle on vielä alkuvuodesta 2001 toimitettu Närevän kirjanpitoaineistoa, kuten Kataja ja Suokas ovat kertoneet. Kirjanpitoa Ahonen ei tuolta ajalta kuitenkaan ole tehnyt. Hänen on täytynyt hyvin käsittää, että osuuskunnan kirjanpitoa ei mainitulta ajalta ole kukaan muukaan pitänyt. Luopumisensa syyksi Ahonen on kertonut, että hän halusi pois "uppoavasta laivasta". Vaikka Ahonen onkin, kuten edellä on kerrottu, halunnut luopua kirjanpitäjän tehtävistä, hän on kuitenkin Katajan ja Suokkaan pyynnöstä suostunut jatkamaan tehtävässään toukokuun 2001 alun jälkeenkin. Ahonen on myös ollut tietoinen Katajan ja Suokkaan tavasta hoitaa osuuskunnan asioita. Vaikka Ahosen kohdalla osuuskunnan hallituksen jäsenyyteen perustuva valvontavastuu on päättynyt toukokuun alussa 2001, hänellä on tuon jälkeenkin ollut kirjanpitäjän asemaansa perustuva vastuu kirjanpidon hoitamisesta. Hän ei kuitenkaan ole tehnyt mitään asian hyväksi. Ahosen pesänhoitajalle 20.9.2002 osoittaman kirjeen perusteella vaikuttaa myös siltä, että Ahonen on tehnyt vuoden 2001 kirjanpidon Katajan pyynnöstä ennen konkurssia eikä vasta pesänhoitajan pyynnöstä konkurssin jälkeen. Tämän käsityksen saa myös Ahosen esitutkintakertomuksesta. Näillä perusteilla käräjäoikeus katsoo, että myös Ahosella on ollut kirjanpitorikoksen edellyttämä tahallisuus. Ahosen aseman arvioinnissa tulee tosin otettavaksi huomioon jäljempänä mainituin tavoin se, että

hänellä käytännössä on ollut melko rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa 11
Katajan ja Suokkaan toimintatapoihin.

Merenheimon vastuu perustuu hänen jäsenyyteensä Närevän hallituksessa eikä työsuhteeseensa, joka ilmeisesti on päättynyt jo vuoden 2000 lopussa. Merenheimon asema hallituksen jäsenenä on ollut muodollisempi kuin muiden vastaajien. Merenheimo ei ole millään tavoin osallistunut Närevän kirjanpitoasioiden hoitamiseen. Hän ei kuitenkaan ole millään tavoin pyrkinyt hoitamaan hallituksen jäsenyyteen perustuvaa valvontavastuutaan. Suhtautumalla tähän velvollisuuteensa passiivisesti Merenheimo on törkeästi huolimattomuudesta syyllistynyt kirjanpitorikokseen.

Katajan, Suokkaan ja Ahosen menettelyyn sovellettavat säännökset

Kirjanpitorikoksia koskevat rangaistussäännökset ovat muuttuneet 1.4.2003 voimaan tulleella lailla (61/2003). Katajan menettely täyttää sekä rikoksen tekoaikana voimassa olleen kirjanpitorikosta koskevan säännöksen tunnusmerkistön, sellaisen kuin se on laissa 769/1990, että 1.4.2004 voimaan tulleen törkeää kirjanpitorikosta koskevan rikoslain 30 luvun 9a §:n tunnusmerkistön. Katajan kohdalla kirjanpitorikosta olisi viimeksi mainitun säännöksen valossa pidettävä myös kokonaisuutena arvostellen törkeänä ottaen huomioon Katajan keskeinen asema osuuskunnan toiminnassa.

Rikoksen tekoaikana voimassa olleen kirjanpitorikoksen rangaistusasteikko on ollut sakkoa tai vankeutta enintään kolme vuotta. Nyt voimassa olevan törkeää kirjanpitorikosta koskevan säännöksen rangaistusasteikko on neljästä kuukaudesta neljään vuoteen vankeutta eli se on tekoajasta rangaistussäännöstä ankarampi. Rikoslain 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan Katajan menettelyyn on näin ollen sovellettava teon aikana voimassa ollut rikoslain 30 luvun 9 §:n säännöstä, koska se johtaa uutta lakia lievempään lopputulokseen.

Vaikka myös Suokkaan ja Ahosen menettely muutoin täyttäisi törkeää kirjanpitorikosta koskevan tunnusmerkistön, niin kokonaisuutena arvostellen rikosta ei heidän kohdallaan voida pitää törkeänä. Tähän johtopäätökseen käräjäoikeus Suokkaan osalta tulee sillä perusteella, että hänen toimenkuvanaan osuuskunnassa on pääasiassa ollut vastata rakennusmestarin tehtävistä eikä taloushallinnosta, josta hänen tietämyksensä on ollut todistelun perusteella melko vähäinen. Rikosoikeudellinen vastuu perustuu hänen osaltaan ennen kaikkea hallituksen jäsenen valvontavelvollisuuden laiminlyöntiin. Ahosella sinänsä on ollut kirjanpidollista asiantuntemusta. Hän on ilmeisesti jo alkuvuodesta 2001 alkaen pyrkinyt Närevän toiminnasta kokonaan eroon, mutta suostunut vastentahtoisesti jatkamaan kirjanpitäjänä. Hänen hallituksen jäsenyyteensä perustuva valvontavastuu jää vuoden 2001 osalta ajallisesti muutamaan kuukauteen eli lyhyeen aikaan. Hän on kertomansa mukaan jo aiemmin yrittänyt saada Närevän talousasioiden hoidon kirjanpidon kannalta hallittavammaksi, mutta ei ole siinä onnistunut. On selvää, että Ahosen kesällä 2002 vaillinaisen tositeaineiston perusteella laatima kirjanpito on ollut puutteellinen, kuten hän itsekin on pesänhoitajalle 20.9.2002 lähettämässään kirjeessä ilmoittanut. Näin ollen tuohon kirjanpitoon sisällyville virheellisyyksille ei moitearvostelussa Ahosen kohdalla voida antaa suurta merkitystä. Näillä perusteilla käräjäoikeus on myös Ahosen kohdalla on päätynyt siihen, ettei kirjanpitorikos hänen osaltaan kokonaisuutena arvostellen ole törkeä.

Sovellettavan rangaistussäännöksen valinnassa Suokkaan ja Ahosen kohdalla tulee siten arvioitavaksi rikoksen tekoaikana voimassa ollut rikoslain 30 luvun 9 §:n säännös ja tällä hetkellä voimassa oleva

vastaava säännös. Nykyisen kirjanpitorikoksen rangaistusasteikko on 12 sakosta kahteen vuoteen vankeutta. Uusi laki on siten tekoaikeista lakia lievempi. Suokkaan ja Ahosen menettelyyn on siten sovellettava rikoslain 30 luvun 9 §:n säännöstä sellaisena kuin se on 1.4.2003 voimaan tullessa laissa.

Kohta 2

Närevän kirjanpitoaineistoa on joutunut hukkaan syytteessä kuvatuin tavoin ja myös Korpilahdelta sittemmin löytyneessä aineistossa on ollut kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n säännösten mukaan säilytettävää tosittemateriaalia. Keskeisin erimielisyys tämän syytekohtan osalta koskee sitä, onko kirjanpitoaineiston joutuminen hukkaan johtunut Katajan törkeästä huolimattomuudesta.

Kataja on kertonut, että kirjanpitoaineistoa on säilytetty entisessä pankkiholvissa Jämsänkosken työttömät ry:n toimistolla, jossa myös Närevän toimitilat tuolloin olivat. Käräjäoikeuden mielestä tuollainen säilytyspaikka on sinänsä asiallinen. Närevän kirjanpitoaineistoa on Katajan mukaan ollut 3-5 mappia vuotta kohti. Kataja on kiistänyt syyllistyneensä mihinkään laiminlyöntiin aineiston säilyttämisessä. Asiassa on jäänyt selvittämättä milloin ja missä olosuhteissa aineistoa on hävinnyt. Käräjäoikeuden mielestä Katajan syyllisyyden tueksi ei ole tämän syytekohtan osalta esitetty riittävää näyttöä. Syyte on siten hylättävä.

Kohta 3

Syyte on toteennäytetty Katajan tunnustuksen ja kirjallisena todisteena esitetyn tarkastuskertomuksen perusteella.

Kirjanpito on Monialatyö Kataja kommandiittiyhtiön koko toiminta-ajalta jätetty pitämättä. Tämäkin kirjanpitorikos on siten myös kokonaisuutena arvostellen törkeä. Sovellettavan lainvalinnan kannalta pätee se, mitä edellä 1 kohdan perusteluissa on Katajan kohdalla lausuttu.

Rangaistusseuraamukset

Katajan syyksi on luettu kaksi kirjanpitorikosta. Näreväntoiminnan osalta kirjanpidon pitäminen on laiminlyöty sen viimeisen toimintavuoden ajalta. Kun Närevän toiminta on ollut hiipumassa, Kataja on jatkanut liiketoimintaa Monialatyö Kataja kommandiittiyhtiön nimissä. Tuon yhtiön liiketoiminnasta kirjanpidon pitäminen on laiminlyöty kokonaan. Kirjanpidon asianmukainen pitäminen kuuluu yritystoiminnan perusvelvollisuuksiin. Käräjäoikeuden mielestä Katajan toiminta on siinä määrin moitittavaa, että hänelle on tuomittava seuraamukseksi vankeusrangaistus, joka kuitenkin voidaan määrätä ehdolliseksi. Muiden vastaajien kohdalla riittävä seuraamus on sakkorangaistus, joka Suokkaan ja Ahosen kohdalla kuitenkin on kirjanpitovelvollisuuden merkityksen korostamiseksi perusteltua määrätä melko tuntuvaksi.

Liiketoimintakielto

Liiketoimintakielto voidaan liiketoimintakiellosta annetun lain 1 §:n mukaan määrätä sopimattoman ja vahingollisen liiketoiminnan estämiseksi sekä liiketoimintaan kohtistuvan luottamuksen ylläpitämiseksi. Liiketoimintakiellon määräämisen edellytykset on lueteltu lain 3 §:ssä. Katajan syyksi on edellä luettu kaksi kirjanpitorikosta. Hän on siten syyllistynyt liiketoiminnassa rikolliseen menettelyyn, jota ei ole pidettävä vähäisenä. Kataja on lisäksi Närevän liiketoiminnassa laiminlyönyt toimintaan kuuluvia lakisääteisiä velvollisuuksia, koska

osuuskunta on jättänyt tilittämättä ennakonpidätyksiä, sosiaaliturvamaksuja ja arvonlisäveroja niin, että näiden verojen ja maksujen yhteismäärä erityistarkastuksen mukaan on vuoden 2001 lopussa ollut yhteensä syyttäjän vaatimuksessa mainitut 198.421 markkaa. Laiminlyönti on ollut olennainen. Tämänkaltainen menettely on velkojien, julkisen talouden sekä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta vahingollista. Kataja on laiminlyömällä kirjanpitovelvollisuuden 1 ja 3 kohdassa kerrotuin tavoin aiheuttanut sen, että yhteisöjen kirjanpidosta ei ole voitu saada luotettavaa kuvaa osuuskunnan ja kommandiittiyhtiön taloudellisesta asemasta eikä liiketapahtumia ole kyetty selvittämään ilman kohtuutonta vaivaa. Kommandiittiyhtiön osaltahan kirjanpito on kokonaan laiminlyöty. Närevän liiketoiminta ei ole ollut laajuudeltaan vähäistä. Kommandiittiyhtiön liikevaihtokin vaikuttaa liikkuneen sadoissa tuhansissa markoissa. Katajan asema molempien yhteisöjen toiminnassa on ollut keskeinen. Näin ollen edellytykset liiketoimintakiellon määräämiselle täyttyvät hänen osaltaan. Tätä arviointia ei muuta se, että Närevän toiminnalla on ollut sosiaalinen tarkoituspäätös eli pyrkimys hankkia työtilaisuuksia työttömille jäsenilleen. Liiketoimintakielto on määrättävä vähintään kolmeksi ja enintään seitsemäksi vuodeksi. Käräjäoikeus katsoo Katajan osalta noin neljän vuoden liiketoimintakiellon riittäväksi.

Suokkaan ja Ahosen syyksi on sinänsä luettu kirjanpitorikos ja yhtiö on laiminlyönyt ennakonpidätysten, arvonlisäveron ja lakisääteisten työnantajamaksujen suorittamisen edellä kerrotuin tavoin. Suokas ja Ahonenkin ovat osaltaan olleet valvontavastuussa verojen ja maksujen suorittamisesta. Erityistarkastuskertomuksesta ilmenevien tietojen perusteella näiden suoritusten laiminlyönti on kuitenkin huomattavalta osin johtunut osuuskunnan maksukyvyttömyydestä. Ahonen ja Suokas eivät ole tosiasiallisesti johtaneet osuuskunnan liiketoimintaa. Arvioitaessa liiketoiminnan vahingollisuutta tulee ottaa huomioon liiketoimintakiellosta annetun lain yleinen tarkoitus estää kiellon avulla sopimattoman ja vahingollisen liiketoiminnan jatkaminen. Liiketoimintakielto on tarkoitettu määrättäväksi silloin kun siihen on ilmeistä tarvetta. Käräjäoikeus katsoo, että Suokkaan ja Ahosen toimintaa ei kokonaisuutena arvioiden voida pitää niin vahingollisena, että heidän määräämiselleen liiketoimintakielloon olisi liiketoimintakiellosta annetun lain 3 §:n mukaiset perusteet eikä siihen muutenkaan vaikuta olevan tarvetta.

Merenheimon menettelyä on liiketoimintakiellon edellytyksiä harkittaessa pidettävä siinä määrin vähäisenä, että liiketoimintakielto ei hänen kohdallaan tule kysymykseen.

TUOMIOLAUSELMA

Käräjäoikeus on ratkaissut asian erillisistä tuomiolauselmissa ilmenevällä tavalla.

Ratkaisu on yksimielinen

MUUTOKSENHAKU

Tähän tuomioon saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hovioikeuteen oikeudenkäymiskaaren 25 luvun mukaisessa järjestyksessä. Siinä tapauksessa tyytymättömyyttä on ilmoitettava käräjäoikeuden kansliaan viimeistään seitsemäntenä päivänä tuomion antopäivästä. Valituksen johdosta valittajan vastapuoli voi tyytymättömyyttä ilmoittamatta valittaa

osaltaan käräjäoikeuden ratkaisusta. Määräaika vastavalitusta varten on¹⁴
kaksi viikkoa valittajalle asetetun valitusmääräajan päättymisestä.

Laamanni Osmo Riepponen

Hyväksytty tyytymättömyydenilmoitus

Pekka Kataja on määräajan kuluessa ilmoittanut tyytymättömyyttä
tuomioon siltä osin kuin hänet on tuomittu liiketoimintakieltoon.

Valitusosoitus liitteenä.

Määräaika valituksen tekemiselle 16.9.2005.

Määräaika vastavalituksen tekemiselle 30.9.2005.

Jämsän käräjäoikeuden kansliassa 25.8.2005

Laamanni Osmo Riepponen

SYYTETTY

Kataja, Pekka Hannu Juhani
240561-0318

Taipaleentie 28
42300 JÄMSÄNKOSKI

TUOMIOLAUSELMA

SYYKSI LUETUT RIKOKSET

- 1) Kirjanpitorikos 1.1.2001-31.3.2002
- 3) Kirjanpitorikos 21.6.2001-31.3.2003

RANGAISTUSSEURAAMUKSET

YHTEINEN VANKEUSRANGAISTUS
6 kuukautta vankeutta
Vankeusrangaistus ehdollinen.
Koeaika päättyy 16.8.2006.

LAINKOHDAT

Rikoksiin 1 ja 3 sovelletut lainkohdat:
Rikoslaki 30 luku 9 § (769/90)

MUUT RIKOSOIKEUDELLISET SEURAAMUKSET

LIIKETOIMINTAKIELTOON MÄÄRÄMINEN

Kataja määrätään liiketoimintakieltoon, jonka
alkamispäivä on 17.8.2005 ja päättymispäivä
31.8.2009.

LAINKOHDAT

Laki liiketoimintakiellosta 3 § ja 5 §

LIIKETOIMINTAKIELLON SISÄLTÖ

Liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei saa

- 1) itse tai toista välikätenä käyttäen harjoittaa
sellaista liiketoimintaa, josta kirjanpitolaissa
on säädetty kirjanpitovelvollisuus,
- 2) olla avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai komman-

diittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä taikka eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän henkilöjäseneä,

3) olla yhteisön tai säätiön hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana taikka muussa niihin rinnastettavassa asemassa yhteisössä tai säätiössä,

4) itse tai toista välikätenä käyttäen tosiasiallisesti johtaa yhteisön tai säätiön taikka ulkomaisen sivuliikkeen toimintaa tai hoitaa sen hallintoa,

5) olla itse tai toista välikätenä käyttäen osakeyhtiön tai osuuskunnan perustajana taikka

6) hankkia itse taikka toista välikätenä käyttäen omistukseen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa harjoittavassa yhteisössä.

Kielto ei koske tehtäviä tai toimintaa sellaisessa julkisoikeudellisessa yhteisössä tai yhteisöön kuuluvassa säätiössä tai laitoksessa, jonka pääasiallisena tarkoituksena ei ole liiketoiminnan harjoittaminen. Kielto ei myöskään koske tehtäviä tai toimintaa sellaisessa aatteellisessa yhdistyksessä tai säätiössä, joka ei lainkaan harjoita liiketoimintaa tai harjoittaa sitä vain vähäisessä määrin.

LIIKETOIMINTAKIELLON RIKKOMISESTA SÄÄDETYT SEURAMUKSET

Liiketoimintakiellon rikkomisesta säädetään rikoslain 16 luvun 11 §:ssä rangaistukseksi sakkoa tai vankeutta enintään kaksi vuotta.

Jos liiketoimintakieltoa rikotaan eikä rikkomusta voida pitää vähäisenä, tuomioistuimien voi syyttäjän vaatimuksesta pidentää kieltoa yhteensä enintään viidellä vuodella.

MUUT VELVOLLISUUDET

Liiketoimintakieltoon määrätty on velvollinen antaa poliisille sen liiketoiminnan harjoittamista koskevaa selvitystä varten tarpeelliset tiedot ja hänen on kiellon voimassaoloaikana toimitettava poliisin kehotuksesta sille selvitys toimeentulostaan ja tiedot työpaikastaan.

HYLÄTYT SYYTTEET

2) Syyte tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta 1.2.2001-17.9.2002 hylätään.

KORVAUSVELVOLLISUUS

Oikeusapua saavan Katajan yksityisen avustajan asianajaja Jukka Hokkasen palkkion kokonaismääräksi vahvistetaan laskun mukaisen työmäärän perusteella 590,50 euroa ja arvonlisäveron osuudeksi 129,91 euroa eli yhteensä 720,41 euroa.

Valtion varoista maksetaan Hokkaselle palkkioksi 413,35 euroa ja arvonlisäveron osuutena 90,93 euroa eli yhteensä 504,28 euroa.

Kataja velvoitetaan suorittamaan asianajaja Jukka Hokkaselle oikeusavun omavastuuosuutena 216,13 euroa.

Korvausvelvollisuus yhteisellä tuomiolauselmalla.

MUUT LAUSUNNOT

Ehdollinen rangaistus voidaan määrätä täytäntöön-pantavaksi, jos tuomittu tekee koeaikana rikoksen, josta hänet tuomitaan ehdottomaan vankeuteen ja josta syyte on nostettu vuoden kuluessa koeajan päättymisestä.

JÄMSÄN KÄRÄJÄOIKEUS

17.8.2005

NO : 353
DNO: R 05/24

TL: 2

SYYTETTY

Suokas, Markku Vesa Juhani
100561-053X

Rautamulta 12
42100 JÄMSÄ

TUOMIOLAUSELMA

SYYKSI LUETUT RIKOKSET

- 1) Kirjanpitorikos 1.1.2001-31.3.2002

RANGAISTUSSEURAAMUKSET

YHTEINEN SAKKORANGAISTUS

70 päiväsakkoa a 6 euroa = 420 euroa

LAINKOHDAT

- 1) Rikoslaki 30 luku 9 § ((61/03))

KORVAUSVELVOLLISUUS

Valtion varoista maksetaan oikeusapua saavan Suokkaan avustajaksi määrätylle asianajaja Jukka Hokkaselle palkkioksi 1.307 euroa, korvaukseksi matkakuluista 52 euroa ja arvonnlisäveron osuutena 298,98 euroa eli yhteensä 1.657,98 euroa.

Korvausvelvollisuus yhteisellä tuomiolauselmallalla.

JÄMSÄN KÄRÄJÄOIKEUS

17.8.2005

NO : 353
DNO: R 05/24

TL: 3

SYYTETTY

Ahonen, Ulla-Maija
270845-494D

Kämmekkätie 4
41800 Korpilahti

TUOMIOLAUSELMA

SYYSKI LUETUT RIKOKSET

- 1) Kirjanpitorikos 1.1.2001-31.3.2002

RANGAISTUSSEURAAMUKSET

SAKKO

70 päiväsakkoa a 19 euroa = 1.330 euroa

LAINKOHDAT

- 1) Rikoslaki 30 luku 9 § (61/03)

KORVAUSVELVOLLISUUS

Korvausvelvollisuus yhteisellä tuomiolauselmalla.

JÄMSÄN KÄRÄJÄOIKEUS

17.8.2005

NO : 353
DNO: R 05/24

TL: 4

SYYTETTY

Merenheimo, Merja Anneli
160556-148K

Hannikaisentie 15 as 3
17800 KUHMOINEN

TUOMIOLAUSELMA

SYYKSI LUETUT RIKOKSET

- 1) Tuottamuksellinen kirjanpitorikos
1.1.2001-31.3.2002

RANGAISTUSSEURAAMUKSET

SAKKO
20 päiväsakkoa a 6 euroa = 120 euroa

LAINKOHDAT

- 1) Rikoslaki 30 luku 10 § (769/90)

KORVAUSVELVOLLISUUS

Korvausvelvollisuus yhteisellä tuomiolauselmalla.

JÄMSÄN KÄRÄJÄOIKEUS

17.8.2005

NO : 353

DNO: R 05/24

TUOMIOLAUSELMA

YHTEISET LAUSUNNOT

Kataja, Suokas, Ahonen ja Merenheimo velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle pääkä-sittelyssä Mika Lohelle maksetut todistelukus-tannukset 31,20 euroa.